

έρμημη έκταση, τὰ δέντρα ἀκίνητα σὰν κοιμισμένα, τὰ σπιτάκια.

**

Ἡ γυναίκα του, τὰ παιδάκια του τὸν περιμέναν νὰ πάει. Ἀμὰ εἶδε τὴ μορφή του ἀπ' τὸν πυρετὸ ἀλλοπαγμένη, ἡ γυναίκα του πετάχτηκε.

— Βλέπεις; Ἐγὼ στὸ ἴλεγα, μὴ βγαίς! Ἐκεῖ ἐσύ, ἄμα σοῦ βαλθεῖ, πάει, πρέπει νὰ γίνεῖ!

— Ἐπρεπε, τῆς ἀπάντησε αὐτός, ἔπρεπε νὰ πάρω λεπτὰ.

Αὐτὴ δὲ μίλησε. Τὸν βοήθησε νὰ γδυθεῖ, ἔπειτα ἔτρεξε νὰ τοῦ κάνει ἕνα ζεστό.

Φαί δὲν ἤθελε, δὲν εἶχε ὀρεξὴ νὰ φάει, ζητοῦσε ἀνάπαυση. νὰ κοιμηθεῖ...

Τὰ παιδιὰ μέσα στὸ ἄλλο δωμάτιο, κοντὰ στὸ φῶς ἔκκων ἡσυγία, ἡ μιλοῦσαν σιγά. Τὰ ἔδλεπε, ἔδλεπε καὶ τίς σκιές των νὰ κουνιούνται στὸν τοίχο, νὰ σκύβουν ἢ μιὰ στὴν ἄλλη.

Τὸ ζεστὸ ἦλθε. Τὸ ἤπια καὶ προσπάθησε νὰ κοιμηθεῖ, ἐνῶ ἡ γυναίκα του μέσα σκυμμένη ἔρραβε καὶ τὰ παιδιὰ σιγομιλοῦσαν, διαβάζανε. Ἀκουσε, σὲ ὄχι πολὺ, τὴ φωνὴ τοῦ ἀνέμου νὰ τραγουδᾷ καὶ νὰ χτυπᾷ τίς πόρτες, τὰ παράθυρα.

Ξαφνικά ἕνας μαῦρος ἄνθρωπος κάθησε πάνω στὰ σίδερα, στὰ κάτω, στὰ πόδια τοῦ κρεβατιοῦ, πατώντας στὸ κρεβάτι καὶ τὸν κύταξε χαμογελώντας καὶ κουνώντας τὸ κεφάλι.

— Στὸ διάολο καὶ σύ! ἔκανε αὐτὸς δυνατὰ σχεδόν.

Ὁ μαῦρος ἄνθρωπος ἔφυγε.

— Θέλεις τίποτα; ἄκουσε τὴ γυναίκα του νὰ τὸν ρωτᾷ.

— Ὅχι, ὄχι! τῆς ἀπάντησε κ' ἔκλεισε τὰ μάτια. Ἐμμενε ἀρκετὰ ἔτσι.

Μιὰ ἀμαξὴ ἐρχόταν ἀπ' ἕνα ὁρὸμο μὲ γυναῖκες μέσα, καὶ σταμάτησε κοντὰ σὲ δέντρα. Οἱ γυναῖκες κατεβήκανε. Εἶδε τότε νάχουν πόδια ὀρνίθας.

Ἄνοιξε τὰ μάτια καὶ πάλι τὰ κλείσει. Τώρα ὅμως ἕνας ὕπνος τὸν πῆρε διαδατάρης, ἀλλὰ κέτσι τοῦ ἔδεξε μιὰ σκητὴν του.

Εἶχαν κάνει ἀνασκαφές, καὶ εἶχανε βγάλει ἕνα ἀντρίκελο. Ἀπὸ ξύλο ἦταν, ἀπὸ σίδερο... Τὸ ἀντρίκελο εἶχε μάτια σωστὰ ἀνθρώπου, ποὺ τὸν κύταξαν πολὺ, πολὺ καὶ διαπεραστικά. Φεροῦσε ἕνα καπέλο σὰν τὴς σημερινῆς ρεπούμπλικες καὶ κολάρο μεγάλο καὶ ὅμοιο μὲ τὰ σημερινά. Ἀλλὰ τὰ μάτια του, στὸ τέλος εἶδε, πῶς ἔμοιαζαν ὑπερβολικὰ μὲ κάποιου γνωστοῦ του μάτια.

Ὁ ὕπνος ἔφυγε. Ἀκουσε τὸν ἄνεμο νὰ τραγουδᾷ, νὰ ξεφαντώνει ἄγρια μὲ σφυρίγματα, οὐρλιάσματα πολλὰ, κληθὸς τώρα, φωνῆς ξεφαντωτῆ, σὰ νάχε προσκαλέσει: καὶ ὅλα τὰ ξωτικά, ποὺ πλανιόταναι τὴ νύχτα, νάχε σηκώσει ἕνα σωρὸ βροκόλακες καὶ ξεφάντωνε μαζὶ τους.

Καὶ μέσα ἡ γυναίκα του ἔρραβε σκυμμένη καὶ ἡ σκιά της στὸν τοίχο. Τὰ παιδιὰ δὲν ἀκουγούντοσαν. Θάχανε κοιμηθεῖ! Καὶ ὁ ἄνεμος φυσοῦσε, τάραζε τὸ σπῆτι.

Εἶδε ὅτι εἶχε ἰδρῶσει καὶ θέλησε νὰ τὸ πεῖ στὴ γυναίκα του, ἀλλὰ μετανόησε.

— Ἀφησέ την! εἶπε σ'ὄν ἑαυτοῦ. Πάλι τὸν πῆρε ὁ ὕπνος. Εἶδε τώρα νὰ βρίσκεται κεῖ, στὸ κρεβάτι του, καὶ κάποιος, ποὺ δὲν φαινότανε, νὰ τοῦ

προσφέρει σὲ μιὰ πιτσέλα, ἕνα κεφάλι βρασμένο ἐκ-
θροῦ του, ἐνὸς κακοῦ ἐχθροῦ του. Ἐύπνησε. Αἰσθανό-
ταν ὅμως καθαρώτερος, νάχει γίνεῖ ὁ νοῦς του, ἡ συ-
χὸς, κ' ἕνα θάρρος γιὰ τὴν πάλιν μεγάλη...

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

ΜΟΛΙΣ ΑΥΤΟΓΝΩΡΙΣΤΙΚΑ

...Καὶ γιὰ τοὺς θεοὺς τραγονδιστές, ποὺ τοὺς
βολεῖ καὶ ζοῦνε,
σὰν ἀπὸ κάποια γωριστὴ διορισμένη μοῖρα
ἀπάνω ἀπὸ τὰ γηρατιά κι' ἀπάνω ἀπὸ τὰ νιάτα.

(Κ. Παλαμᾶς, «Τινὸπωρο»).

§ 1

Μόλις αὐτογνωρίστηκα, σὰν παιδὸν

Στὰ βάθεια μου ἄκουα κάτι ν' ἀνεβαίνει

Κ' ἐνοιῶσα μιὰ, ἀπὸ τότε, νερομάνη

Ποῦ ὅλο ἀναβρῦζει, τρέχει καὶ διαβαίνει

Νὰ ποτίσῃ ὅλα γύρου τὰ χωράφια

Καὶ κείνη τὴ στιγμὴ τὴ μαγεμένη

Στὸ πλάϊ μου σὰν ἀντίκρουσα στὰ ράφια

Τ' ἄφτονα καὶ τὰ φλύαρα τὰ βιβλία,

Τὰ σοφά, τὰ δεμένα μὲ χρυσάφια,

Ποὺ ὅλα μὲ προκαλοῦσανε σὰ μιὰ

Κοκὸτα ἀδιάντροπη φρεσκοβαμμένη,

Χύμηξα καταπάνου τους μὲ βία

Καὶ τ' ἄρπαξα φωνάζοντας: «Τί βγαίνει

Μ' αὐτὰ ποὺ μελετᾶμε; Δὲ γλεντᾶμε.

Τὴ ζήση μας μᾶς κλέφτουν. Καὶ τί μένει;»

Τὸ παραθύρι ἀνοίγω λέοντας: «Ἄμει!»

Καὶ τὰ πετάω στὴ θάλασσα. Μὰ ἕνα-ἕνα

«Εἶμαι ποιητής. Σοφὸς δὲ θέλω νάμαι!»

§ 2

Μόλις αὐτογνωρίστηκα, χυμένα

Σὰν ἀντίκρουσα γύρω γραμματάκια,

Ξερὰ λουλούδια κι' ἄλλα ἀγαπημένα

Σουβενίρ, — ποὺ στὴ μνήμη κοριτσάκια

Μοῦ φέρνανε κι' ἀγάπες περασμένες

Καὶ παλιές μὰ καὶ νέες καὶ μὲ φαρμάκια

Γιομάτες ἢ μὲ γλύκες, πεθαμένες

Ἡ ἀθάνατες ποὺ μὲ εἶχανε πεθάνει, —

Τότες ἄρπαξα αὐτὲς τίς ἀγιασμένες

Ὡς τότες θύμησες. Φώναξα; «Φτάνει!

Θὰ μ' ἀφήσετε λεύτερον ἐμένα,

Ποὺ μοῖρα πλούσια μ' ἔχει πιά μοιράνει

Μὲ χαρίσματα μύρια καὶ εὐλοημένα!»

Τὸ παραθύρι ἀνοίγω, λέοντας «Ἄμει!»

Καὶ τὰ πετάω στὴ θάλασσα. Μὰ ἕνα-ἕνα,

«Κι' ὅτε καὶ τῆς ἀγάπης σκλάβος θάμαι!»

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ἰδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Πραξιτέλη 29 (ἐπάνω πάτωμα)

Συντρομὴ χρονιάτικη: Δρ. 20.

Βρίσκεται σὲ ὅλα τὰ κίосκια καὶ πωλιέται 20 λεπτὰ τὸ φύλλο.

— Τὴν ἀντιπροσωπεῖα τοῦ «Νουμᾶ» τὴν ἔχει τὸ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ Ε. Κουκλάρα (ὁδὸς Ἀκαδημίας 53, ἀντικρὺ στὴ Ζωοδόχο Πηγή). Ἐκεῖ γράφονται συντρομητές, πωλιῶνται περσμένα φύλλα κτλ. κτλ.

— Στὴ Θεσσαλονίκη ὁ Νουμὰς πωλιέται στὸ Βιβλιοπωλεῖο Καστρινάκη καὶ Γεωργαντᾶ (ὁδὸς Ἐλ. Βενιζέλου ἀρ. 105).

§ 3

Τὸ καθετὶ ποὺ τὴ χαρὰ μοῦ δίνει

Κι' ἀκόμα κ' ἡ χαρὰ ποὺ τῆς χρωστᾶμαι
Πολλά, — καὶ θέλω δούλα μου νὰ μείνῃ —,Ποκάτωθὲ μου εἶν' ὅλα. Κι' ἀποπάνω
Δὲν εἶναι τίποτ' ἀπ' αὐτά. Μιὰ εἰρήνηΣκορπᾶνε τὴν ψυχὴ μου νὰ γλυκάνω
Κ' ἡ ἀγάπη κ' ἡ σοφία γιὰ νὰ διαβοῦνε.Κι' αὐτὲς σὰν τὰ χαλίκια θὰν τὶς κάνω
Στὸ βυθὸ τοῦ ρυακιοῦ ποὺ θὰ κυλοῦνεΤὰ νερά ποὺ ἀναβρῶναι ἢ νερομάνα,
Ποὺ ἔκαμε τὰ βαθειὰ μου ν' ἀντηχοῦνε,

Μόλις αὐτογνωρίστηκα, τὸν παιᾶνα.

— Ὀκτώβρης 1916. —

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΗΣ

— Ἀθήνα —

Ἐπιμελεῖς τοῦ «Οἴκου Ἀγκύρας» ἐξεδόθη καὶ ἐκυκλοφόρησε ἐξ ὑπερτριακοσίων σελίδων καὶ με κομποτάτην ἐμφάνισιν, τὸ πρῶτον διπλὺν τευχὸς τῆς νέας περιόδου τῆς «Ἐπιθεωρήσεως τῶν Κοινωνικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν» ὁργάνου τῆς ὁμωνύμου εταιρίας. Περιέχει μελέτας τῶν κ. κ. Παπαναστασίου, Παπανδρέου. Κορώνη, Δοβέρδου. Κιτσίκη καὶ τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Σημαντήρα, ἄρθρα τῶν κ. κ. Τριανταφυλλοπούλου, Χατζοπούλου καὶ Δελμούζου, ἐπιστημονικὰ καὶ κοινωνικὰ χρονικά, οἰκονομικὴν καὶ δικαστικὴν ἐπιθεώρησιν κτλ.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΒΡΟΧΗ

Σερνάμενα καὶ σιγανὰ ἔσταζε ἡ βροχὴ τὴ σκοτεινὴ τῆς θλίψεως μέσα στὴ συνεφιασμένη νύχτα, τὸ σιγανὰ ἀπέλειδο τοῦ μονότονου σπαραγμοῦ. Τῆς κίττης σταγόνας ὁ μικρὸς λυγρὸς ξελεπτισμένα τυρρανικὰ ἀντηχοῦσε στὴ διάθεσιν τοῦ Σκυμένου σὲ κάποιο ἐπίμονο ἐσώφυλλο ἀγνάντεμα, ὀδυνηρό. Στὴ σὰν ἀσκητικὴ του Μοναξιά σχεδὸν ἀσύνειδα βαρεῖες σκέψεις, πικρίες, σηκώνονταν πρὸ ἀσήκωτα γιατί ἀσήμαντες τὶς εἴχερε, χωρίς νὰ μπορεῖ νὰ τὶς ξεφύγει. Ἐπιταχτικά τὶς ξυπνοῦσε ὁ σκοπὸς τῆς βροχῆς κ' ἔγερνε ὁλοένα πρὸ βαριά μετὰ τὸ κεφάλι κρυμένο στὰ χέρια του καὶ οἱ σταγόνες σὰν ἕνα σφύρι ἐξωτερικὸ ἀδιάκοπα χτυποῦσαν τὸ μέτωπό του...

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἡ ψυχὴ βροχὴ πρὸ μανιασμένη ἔσπασε στὰ τζάμια — σὰ σὲ φοβέρα ὁλόκληρος ἀνατρίχασε — κ' ὕστερα πάλι ξανάπιασε τὸ ἴδιο τῆς ἀτέλειωτο τραγουδίου, ἴσως καὶ μετὰ κάποιο σαρκαστικὸ τόνο. Μιὰ ἀστρατὴ ξέπλυνε τὸ σκοτάδι κ' ἔλαμψε πύρινη μέσα στὰ μάτια του, κ' ὡς εἴτανε κλειστὰ τὰ βλέφαρα καὶ σκεπασμένα μετὰ τὰ δύο του, κατὰ χλωμα ἀπόψε, χέρια. Πορφυρένια ἀστράψε καὶ νόμισε πὼς εἶδε αἵματοβαμμένο ὅλο τὸ πυκνὸ δόλωμαρο περιγύρο.

Μιὰ εἰκόνα, χωρίς νὰ τὸ νιώθει γιὰ ὥρα ἀπόκρυφα θὰ ἔβλεπε, ἀναφάνηκε ὁλοκάθαρα. Μιὰ εἰκόνα ποὺ κάποτε, ἕνα χρυσωμένο, διάφανο δειλινό, παιδί ἀκόμα τοῦ εἶχαν δεῖξει — γιατί; ἴσως γιὰ παραιδεματοποιεῖς ὅπως οἱ ἀρχαῖοι τοὺς Σπαρτιάτες εἰλωτες, στὴ θύμησιν ἐντυπώσῃ, καὶ ποὺ κάποτε τὴν ξανάβλεπε, ἀλλοιωτικὴ πάντα, γιατί ἀλλοιωτικὴ εἶναι πάντα τῆς στιγμῆς ἡ συναισθησις. ποτὲ μετὰ τὴν ἴδια, σὰ σήμερα, ἔντασι...

Εἴταν σ' ἕνα λόφο ἀπόκρημνο, ὅλο βράχο, τῆς Ἀπομόνωσης καὶ τῆς Φρίκης τὸ Κάστρο. Σκαλιὰ ἀναριθμητὰ μέσα στὸ βράχο καὶ μέσα ἐκεῖ ὁδηγοῦσαν, πέρα ἀπὸ τὴν Πολιτεία, ψηλά, ὅμως τόσο στενὰ μέσα στὴν πέτρα ἀνοιγμένα, τὴ βαριά πέτρα ποὺ πίεζε, καὶ τόσο πατημένα, ραγισμένα ἀπὸ ἐπίμονα βήματα βασιανισμένα ὥστε ὁ κοπιαστικὸς ἀνήφορος ἔμοιαζε μετὰ ὀδυνηρὴν καθοδὸν σὲ κάποιο βάρυδρο ὅπου Μυστήρια ἀπεδύλυνται κ' ἀπὸ τοὺς δημιουργοὺς τοὺς θὰ συντελοῦνταν. Τὴν ἐντύπωση δυνάμων ἀκόμα τραγικὰ ἢ ἀντίθεσιν μετὰ τὸ δειλινό, πλούσιο ἀπὸ ἥλιο καὶ φαντασμαγορικὰ ἀνοιξιὰτικες ἀπόχρωσες. Καὶ στὴν κορφῇ, σὰν ἐπισφράγιση τῆς διαίσθησιν ἀνοίγεται ἕνα πηγάδι μεγάλο, πλυτὺ, ἀβεστωμένο, κάτασπρο κάποτε — θάταν πολλὸς καιρὸς — ὅπου σωρεύονταν ὄντα ζωντανά. Μετὰ παράδοξον ὑποβλητικὸν ὅλη τῆς ἀγωνίας ξυπνοῦσε ἡ θύμησιν τὴν εἰκόνα· τότε εἶχε ἀνεβεῖ, ἀδιάφορα, παίζοντας, σὰ σ' ἕνα συνειδητὸν παιδιὰτικο περίπατο καὶ μετὰ παιδιὰτικα μεγαλωμένα μάτια εἶχε σκύψει ἀπάνω — στὰ θηρία. Ρηγμένα φαίνονταν τὰ ἕνα ἀπάνω ἀπὸ τὸ ἄλλο μετὰ κάθε κίνησιν τοὺς σχεδὸν ἐμποδισμένη ἀπὸ τὸ πλῆθος, ἀναγκασμένη ἕνα γλίστρημα νᾶναι μόνον ἀνάμεσα σὲ ἄλλες τέτοιες κινήσεις καὶ στὴν ἀκαθαρσία ποὺ τὴν ἐντύπωση τῆς συσσωρεύσεως ὅλης τῆς βρώμας τοῦ κόσμου εἶχε δώσει στὴν παιδικὴν τοῦ ἀντίληψιν. Τί περίεργα θηρία! Θέλησε νὰ διασκεδάσῃ μετὰ τοὺς ἐλιγμούς τοὺς μὰ δὲ μπόρεσε. Τί νᾶσανε ἀλήθεια; Ἡ μορφὴ τοὺς ἔξω ἀπὸ